

Dr. Muhammad Nawaz

COMSATS Institute of information technology, Islamabad Campus, mnawazfazal@gmail.com

Apart from the books, many researchers did a comprehensive work nationally and internationally on Hindko. Dr Haroon ur Rashid published two articles, Hindko Vowels and Hindko Geminatation, in Kashmir Journal of Language Research, Dr Muhammad Nawaz got three publications in the same journal like Hindko Syllabification and the Maximal Onset Principle (MOP), A Phonetic Study of Hindko Approximant Sounds, and Hindko Syllabification and the Sonority Sequencing Principle (SSP). Likewise, Zafeer Kiyani got a

publication in the same journal on Hindko Stop Sounds in Neelum Valley, and Shahid Hussain Mir wrote three articles on Hindko entitled Vowel Mutation in Neelumi Hindko, Pronominal Possessive Affixation in Neelumi Hindko and Nominal Suffixation in Neelum Hindko and all are in the review process for publication.

In addition to the articles, some researchers carried out their M.Phil theses on Hindko at Department of English, University of Azad Jammu and Kashmir, Muzaffarabad such as Haroon-ur-Rashid (2011) "The Phonology of English Loanwords in Hindko: Vehicle Register"; Sadia Ayub (2012) "Negation in Hindko"; Rukhasana (2012) "Phonology and

Exploring Dimensions of Research on Hindko: Past and Present (Part-II)

Morphology of Hindko Dialect English Loanwords Spoken in Hazara" at used by Hindko Department of Speakers"; Shahid English, International Hussain Mir (2012) "Affixation in Neelumi Hindko" and Jamil Haroon-ur-Rashid Ahmed (2012) "A Cross Dialectal and Stress Pattern in Hindko" at Hindko Vowel Sounds Spoken in Neelum and Jehlum Valley."

Likewise, some researchers also wrote their PhD theses on Hindko like Elahi Bukhsh Awan (1974) "The Phonology of Verbal Phrases in Hindko" at School of Oriental and African Studies, University of London, the U.K.; Muhammad Nawaz (2014) "A Descriptive Study of Segmental and selected Supra-segmental Features of

(2014). The language should also be explored morphologically, syntactically, pragmatically and semantically so that the complete picture of Hindko may be found.

References

Ahmed, J. (2012). A cross dialectal acoustic study of Hindko vowel sounds spoken in Neelum and Jehlum valley. M.Phil, University of Azad Jammu & Kashmir, Muzaffarabad, Pakistan.
Awan, E. B. (1974). The phonology of verbal phrases in Hindko. PhD, University of London.
Awan, E. B. (2004). Hindko sautiya. Peshawar: Gandhara Hindko Board.
Awan, E. B. (2008). Gandhara Hindko language. Peshawar: Gandhara Hindko

Board.
Awan, E. B. (2008). Sarzamin-e-Hindko. Peshawar: Gandhara Hindko Board.
Ayub, S. (2012). Negation in Hindi. MPhil, University of Azad Jammu & Kashmir, Muzaffarabad, Pakistan.
Ghaznavi, K. (2003). Urdu zaban ka makhiz Hindko. Islamabad, Pakistan: National Language Authority.
Khalid, Y. (2012). Naat Rehmat ul Lilaalameen. Peshawar: Gandhara Hindko Board.
Malik, A. G. (2008). Quran Pak da Hindko Manzoon Turjuma. Peshawar: Gandhara Hindko Board.
Mir, S.H. (2012). Affixation in Neelumi Hindko. M.Phil, University of Azad Jammu & Kashmir, Muzaffarabad, Pakistan.

گوشہ ادب

غزل	غزل	غزل	غزل	غزل	غزل
جڑے سے اچھوٹ ڈنٹ نی ہوتا اُڑا رُود کھنڈ نی ہوتا جھوٹا اُٹھ دا چھوٹے او کھنڈ نی لٹ نی ہوتا جڑے ہار تا ہر کج بندہ اتنا نی منہ پھٹ نی ہوتا عاشق تے معشوق دا ملوان اتنا ٹٹا ڈنٹ نی ہوتا سبق عشق دا پڑھنے والا صابر کھنڈ نی ہوتا	بازش حسن دی محمد ضیاء الدین	حرفی: بے ثباتی احمد علی سامیں	غزل: احمد ندیم امروان	ہندکو پتلی	پشور سکندر حیات سکندر
جڑے سے اچھوٹ ڈنٹ نی ہوتا اُڑا رُود کھنڈ نی ہوتا جھوٹا اُٹھ دا چھوٹے او کھنڈ نی لٹ نی ہوتا جڑے ہار تا ہر کج بندہ اتنا نی منہ پھٹ نی ہوتا عاشق تے معشوق دا ملوان اتنا ٹٹا ڈنٹ نی ہوتا سبق عشق دا پڑھنے والا صابر کھنڈ نی ہوتا	ب۔ بونے تے پیار مل بکا کے شراب نظران دیاں ساٹوں پلانا نہیں کھلی باریاں ٹوں ذرا چھوڑ کے روشن چہرہ اپڑا دکھلانے نہیں پہلے قدمال چل کے منگ تے آپڑی آجھت دے تے سوزانے نہیں عروسیاں ٹوں بدل بڑا کے تے بازش حسن دی آپڑی وسانے نہیں	ب۔ خوش اندر دلوں سنا دیں کج دن غموں میں رو دیں گا یاد رکھیں کھنڈے ہار پردوں سگ موتیاں دے کج دن آنسو پردوں گا یاد رکھیں بہڑنے کما تے شیراں دل جا ڈرنے کج دن جان کھویں گا یاد رکھیں ہیست دا تے مہر چنے جیات سائیاں کج دن تو بی نہ ہو دیں گا یاد رکھیں	جھڑی جڑے سے اچھوٹ ڈنٹ نی ہوتا اُڑا رُود کھنڈ نی ہوتا جھوٹا اُٹھ دا چھوٹے او کھنڈ نی لٹ نی ہوتا جڑے ہار تا ہر کج بندہ اتنا نی منہ پھٹ نی ہوتا عاشق تے معشوق دا ملوان اتنا ٹٹا ڈنٹ نی ہوتا سبق عشق دا پڑھنے والا صابر کھنڈ نی ہوتا	فصل ہونماں دی کوتھ کاٹاں دی الفاظ حق: شکل (صورت) (کوتھ) (عمل) اُڑوڑ جڑے: رحمان کی صورت میں شیطان ہوتا عنوان: ریاکاری مدعا: قول فعل وچ دھکرا ہونواں مطلب: ایہ پہل اسیے لوکاں دے سنا ہے بولی جانے دی جتان دیاں کھلاں تے گلاں ہونماں تے پارساواں ارمون تے آناں دے عمل کارواں یں بیڈر تے دت ایہ پھل بولی جانے اے۔	میرا سوہناں شہر پشور اس جیلاں گولی ہور اٹھ شاہ قتل دا ڈیرا تے شیخ چنڈ دا دیوا چٹ دیواں دے پشور میرا سوہناں شہر پشور ایہ دہل آفہ میر جانی شہدائے قصہ خوانی ازا ہر قصہ لکھو میرا سوہناں شہر پشور کرے ٹنگ ٹنگ کھنڈ کھار سنو دیلے دی رفتار اس گہل تے کر لے غور میرا سوہناں شہر پشور

غزل	غزل	غزل	غزل	غزل	غزل
جڑے سے اچھوٹ ڈنٹ نی ہوتا اُڑا رُود کھنڈ نی ہوتا جھوٹا اُٹھ دا چھوٹے او کھنڈ نی لٹ نی ہوتا جڑے ہار تا ہر کج بندہ اتنا نی منہ پھٹ نی ہوتا عاشق تے معشوق دا ملوان اتنا ٹٹا ڈنٹ نی ہوتا سبق عشق دا پڑھنے والا صابر کھنڈ نی ہوتا	خدا دی تلاش سلیمان ملک	خدا دی تلاش سلیمان ملک	خدا دی تلاش سلیمان ملک	خدا دی تلاش سلیمان ملک	خدا دی تلاش سلیمان ملک
جڑے سے اچھوٹ ڈنٹ نی ہوتا اُڑا رُود کھنڈ نی ہوتا جھوٹا اُٹھ دا چھوٹے او کھنڈ نی لٹ نی ہوتا جڑے ہار تا ہر کج بندہ اتنا نی منہ پھٹ نی ہوتا عاشق تے معشوق دا ملوان اتنا ٹٹا ڈنٹ نی ہوتا سبق عشق دا پڑھنے والا صابر کھنڈ نی ہوتا	جڑے سے اچھوٹ ڈنٹ نی ہوتا اُڑا رُود کھنڈ نی ہوتا جھوٹا اُٹھ دا چھوٹے او کھنڈ نی لٹ نی ہوتا جڑے ہار تا ہر کج بندہ اتنا نی منہ پھٹ نی ہوتا عاشق تے معشوق دا ملوان اتنا ٹٹا ڈنٹ نی ہوتا سبق عشق دا پڑھنے والا صابر کھنڈ نی ہوتا	جڑے سے اچھوٹ ڈنٹ نی ہوتا اُڑا رُود کھنڈ نی ہوتا جھوٹا اُٹھ دا چھوٹے او کھنڈ نی لٹ نی ہوتا جڑے ہار تا ہر کج بندہ اتنا نی منہ پھٹ نی ہوتا عاشق تے معشوق دا ملوان اتنا ٹٹا ڈنٹ نی ہوتا سبق عشق دا پڑھنے والا صابر کھنڈ نی ہوتا	جڑے سے اچھوٹ ڈنٹ نی ہوتا اُڑا رُود کھنڈ نی ہوتا جھوٹا اُٹھ دا چھوٹے او کھنڈ نی لٹ نی ہوتا جڑے ہار تا ہر کج بندہ اتنا نی منہ پھٹ نی ہوتا عاشق تے معشوق دا ملوان اتنا ٹٹا ڈنٹ نی ہوتا سبق عشق دا پڑھنے والا صابر کھنڈ نی ہوتا	جڑے سے اچھوٹ ڈنٹ نی ہوتا اُڑا رُود کھنڈ نی ہوتا جھوٹا اُٹھ دا چھوٹے او کھنڈ نی لٹ نی ہوتا جڑے ہار تا ہر کج بندہ اتنا نی منہ پھٹ نی ہوتا عاشق تے معشوق دا ملوان اتنا ٹٹا ڈنٹ نی ہوتا سبق عشق دا پڑھنے والا صابر کھنڈ نی ہوتا	جڑے سے اچھوٹ ڈنٹ نی ہوتا اُڑا رُود کھنڈ نی ہوتا جھوٹا اُٹھ دا چھوٹے او کھنڈ نی لٹ نی ہوتا جڑے ہار تا ہر کج بندہ اتنا نی منہ پھٹ نی ہوتا عاشق تے معشوق دا ملوان اتنا ٹٹا ڈنٹ نی ہوتا سبق عشق دا پڑھنے والا صابر کھنڈ نی ہوتا

مبارخ

ساڈی صوبائی اسمبلی دی سرکاری زبان اے
ہندو بورڈ دے طرفی آٹاں سارے لوکاں
مقتصد دے حصول و ستے دن رات کوکشاں
آں کہ جیہڑے آج ساڈے درمیان موجود
خدمات دے اعتراف کرے آں تو آئے
دنان آں چک دیڈیوڈ کمیونٹی تیار ترقی
ہندو بورڈ دے یونیورسٹیاں تے فیس کن
کرسو کہندو صوبائی اسمبلی دی سرکاری
گورنمنٹ چیسٹن سٹیڈی سرگرم عمل دے تہ
نختہ متعلق ہونے والی چلن صوبائی اسمبلی
دے جھڑ پکڑی شری محمد ضیاء الدین ہندواں
آئی ایس دی طلباء لیکرے ساڈی اسمبلی
تے شامل تباہ جابے کہ آئی بعد ۲۰۰۵
دوسری، تیسری، چوتھی، پنچویں، چھوٹی

سرکساں، ہووون یا دور
بھارا ہند کو بورڈ دے سٹیج

تک ہندو اربا کے ساڈی صوبائی اسمبلی اچانک جہنم
 اللہ رب العالمین دے اشرکارے کے کس ذات -
 عطا کر کے سالوں اس مقصد اچ کامیابا
 ڈاکٹر میٹھی اچانک موجوداے جد کہ اُس دے
 تھوڑے تے ہی کم چلایا کہ دت، میڈو اور دودا
 امر دی اے کے ساڈی اسمبلی دے اوہ میران
 وے کہ جسر اس سرزمین ہزارہ دی یک خاتوق
 پہلی دفعہ اسمبلی دے فلور تے آپڑی داری زہر
 دوسرے ہندو کوٹ اسمبلی اپنی اپنی پڑی مادری

[illegible]

محمد عمران قیوم
85@gmail.com

